

KRAJ VYSOČINA

Vysočina je vskutku kopcovitá, ale našel jsem zde i rovinu. Pravda, rovinu vytvořenou částečně lidskýma rukama, tedy drážní stezku z Příbyslavi, přičemž další rovinu zařídila řeka Sázava. Jinak dojde i na stoupání, ale nemusíte se bát žádných kilometrových kopců. Trasa okolo Žďaru nad Sázavou je lehce zvlňená, ale největší stoupání můžete vynechat. Výlet do Třebíče sice vede podél říčky Jihlavy, ale dost často stoupá i nad ni. Naštěstí právě tudy prochází perfektní cyklostezka a zdejší výhledy opravdu stojí za to.

Řeka Sázava
z nadhledu

MALÁ OCHUTNÁVKA VYSOČINY S PŘÍCHUTÍ UNESCO

KAM VÁS VÝLET ZAVEDE:

Takřka středem kraje Vysočina protéká řeka Jihlava, a právě v její blízkosti se budete pohybovat.

JAKÝ VÝLET VÁS ČEKÁ:

Pojedete po cyklostezce, která se bude vlnit společně s řekou Jihlavou. Na necelých 14 km se s auty setkáte jen minimálně a na trase vás čeká pouze jedno větší stoupání.

Cyklostezka vede podél řeky Jihlavy

Abyste se mohli vydat společně s tokem řeky Jihlavy z kopce, začněte tento výlet v **Okříškách**. Od zdejšího nádraží vyjedte vlevo společně se žlutou značkou, ale v zatáčce opusťte hlavní a pokračujte přímo dolů ulicí Partyzánskou. Po ní sjedete do Petrovic, kde se napojíte na mezinárodní CT 26 **Jihlava–Raabs**. Střídavě po velmi kvalitních cyklostezkách, které se vlní paralelně s řekou Jihlavou, se kolem několika mlýnů a obce Sokolí (s možností k občerstvení) velice pohodlně a především bezpečně dostanete do unikátního města **Třebíče**. Cyklotrasa vede střídavě společně s červenou TZ. Značení CT 26 není zcela dokonalé, proto je dobré se občas poradit s mapou, ale v zásadě budete sledovat tok Jihlavy. Trasa se občas vzdaluje a stoupá i nad ni, a pak se nabízí pozoruhodné výhledy. Další odměnou vám budou dlouhé sjezdy, především u obce Sokolí. Působivý je pak vjezd do Třebíče po krásné upraveném nábřeží s výhledem na baziliku sv. Prokopa a židovskou čtvrť na opačném břehu. Nyní zbývá ještě prohlídka všech zdejších zajímavostí: pozoruhodná je zejména zástavba v židovské čtvrti a židovský hřbitov na kopci nad městem.

Nově vybudované odpočívadlo

ZAJÍMAVOSTI NA TRASE

Rozcestí
nad Sokolí

Okříšky → Od roku 2007 jsou Okříšky městem. Obec je písemně připomínána k roku 1371, ale její existence se jistě datuje ještě dále do minulosti. Největší zdejší pamětihodností je kostel Jména Panny Marie s nejasným původem.

Cyklotrasa Jihlava–Raabs → S výstavbou dálkové cyklostezky začal v roce 2009 svazek 25 zdejších obcí. Stezka je budována „salámovou“ metou, tedy po jednotlivých, nejnázve řešitelných úsecích. V roce 2011 se podařilo vystavět 18 km trasy. Celková délka stezky dosahuje 130 km a rychlejšímu tempu při jejím vzniku brání řešení majetkových vztahů a nedostatek financí.

Cyklostezka se
vine Vysočinou

Cestou se nabízí řada
pěkných výhledů

Jarní řeka Jihlava

Třebíč → Starobylé město, jehož vznik je doložen již k roku 1101, kdy zde byl založen benediktinský klášter. Předmětem ochrany UNESCO je od roku 2003 bazilika sv. Prokopa a unikátní židovská čtvrť.

Třebíčský
zámek

Karlovo náměstí
v Třebíči

JAK SI VÝLET USNADNIT:

Pokud nechcete jet stejnou cestou tam a zpět, můžete využít vlakové spojení mezi Okříškami a Třebíčí.

NA CO SI DÁT POZOR:

Na celé trase je jen jedno místo s automobilovým provozem, a to ve stoupání z obce Sokolí. To měří asi 500 m, ale hned na vrcholku opět najedete na cyklostezku.

TŘEŠNIČKY NA DORTU:

Hned na konci cyklostezky v Třebíči je cukrárna a koupaliště. Rovněž v Okříškách je kousek od centra cukrárna. Pokud bude cestou moc teplo, nabízí řeka Jihlava možnost se zchladit.

PŘÍBĚH K VÝLETU:

O nenalezeném pokladu

Když se k Třebíči blížil Žižka se svým vojskem, rozhodl se opat zdejšího kláštera zachránit všechny řádové cennosti. Skvosty byly zabaleny do rezného plátna a odneseny do labyrintu chodeb pod klášterem. Žižka se městu vyhnul, ale poklady zůstaly pro jistotu stále uschovány v podzemí, a to i po opatově smrti. Ovšem místo úkrytu si opat odnesl s sebou do hrobu a nikdo neví, kde poklad hledat, takže dodnes čeká na svého objevitele.

ZAJÍMAVOSTI NA TRASE

Zákoutí
židovského města

Úzké uličky třebíčského
židovského města

KDE NALEZNETE VÍCE INFORMACÍ K VÝLETU:

www.trebic.cz – stránky města Třebíč
www.unesco-czech.cz – stránky českého dědictví UNESCO
www.okrisky.cz – oficiální web městyse Okříšky

ZA HAMRONĚM AŽ NA KONEC SVĚTA

KAM VÁS VÝLET ZAVEDE:

Budete se pohybovat krajinou Žďárských vrchů, ale takřka po rovině. Tak by se dal charakterizovat tento výlet v okolí Žďáru nad Sázavou, tedy v severní části kraje Vysočina.

JAKÝ VÝLET VÁS ČEKÁ:

Je jen na vás, jaký výlet si z nabídky tras vyberete. Můžete se projet jak po cyklostezkách a po rovině, tak i terémem hlubokými lesy. Ovšem ani v jednom případě se celé desítky kilometrů nesetkáte s auty. Okruh u Žďáru nad Sázavou je dlouhý asi 25 km. Drážní stezka měří 9 km.

PRŮBĚH TRASY

Okolí města Žďár nad Sázavou, ale i město samotné je k cyklistům více než přívětivé, proto se nabízí spousta doporučení, kam se na kole s dětmi vydat, a na své si přijdou jak nejmenší, tak i zdatnější cyklisté.

Můžete vyjet po cyklostezce přímo ze Žďáru na sever, směrem k vodní nádrži Pilská, ale nejprve si určitě udělejte malou odbočku k památce

UNESCO, poutnímu kostelu na Zelené hoře. CT 5061 s asfaltovým povrchem vede po břehu nádrže Pilská, takže si v létě přibalte plavky a cestou se nezapomeňte zastavit u **sochy lva a orla**. Po stezce pohodlně dojedete až k obci Polnička, kde budete pokračovat rovně po červené značce až na konec zástavby. Tam vás příjemně překvapí areál zahradní železnice a dětského hřiště. Poté je třeba se vrátit až k hrázi nádrže, kterou přejedete a napojíte se na zelenou značku, jež vás dovede po kvalitní lesní silničce až ke žluté TZ a k **jezíрку Vápenice**. Dále pokračujte k vrchu Peperek: cestu označuje jak žlutá značka, tak místní značení v podobě černého písmene H na žlutém čtverečku – jedná se o Hamerský vycházkový okruh. Výšlap na samotný vrcholek Peperku lze doporučit jen zdatnějším cyklistům na kvalitním horském kole. Terénní varianta žluté TZ i cyklotrasa se spojí v místě zvaném Na Konci světa. Sledováním trasy H sjedete do údolí Sázavy k **Rozštípené skále**, ale také k bývalému mlýnu Šlakhamr, kousek od nějž najdete impozantní **sochu mamuta**. Projedete Hamry nad Sázavou a do Žďáru se pohodlně a bezpečně vrátíte po CT 19, která vede po cyklostezkách. V pedálech budete mít necelých 25 km. Cestou však ještě navštívte velikou **sochu Hamroně** – a nezapomeňte pěkně pozdravit!

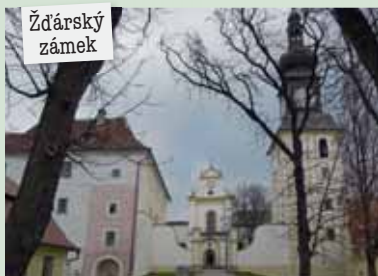
Mám pro vás ještě jeden tip na příjemnou projížďku, a to po tělese **zaniklé železniční trati**. Na stezku se snadno dostanete po CT 19: začíná na západním okraji Hamrů nad Sázavou. Zhruba 2 km úsek mezi Hamry a Sázavou nemá upravený povrch, ale jede se tudy pohodlně až romanticky. Z obce Sázava až do Přibyslavi je místo kolejí položen živiný, tedy asfaltový povrch, což láká nejen cyklisty, ale především inline bruslaře. Tento úsek měří asi 9 km a vede stále mírně z kopce až k nádraží v Přibyslavi.

ZAJÍMAVOSTI NA TRASE

Žďár nad Sázavou → Příjemné město s řadou památek. Nejznámější je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře z let 1719–1722, který patří mezi památky UNESCO. Jeho autorem je Jan Blažej Santini-Aichel.

Jezírko Vápenice → Jedná se o zatopený vápencový lom, k němuž se váže pověst o nešťastných milencích, kteří se zde utopili. Nazelenalá barva vody má svůj odstín údajně po zelených šatech nešťastné dívky Bohunky. Voda v jezírku je pak slzami, které vyplakala pro svého milého.

Sochy v přírodě → V okolí obce Hamry nad Sázavou naleznete tři betonové sochy: mamuta, koně a unikátního tvora, který dostal jméno Hamroň. Další dvě sochy stojí na břehu nádrže Pílská: jde o českého lva a moravskou orlici.

Rozštípená skála → Mohutný svahový skalní mrazový srub, 75 m dlouhý a 15 m vysoký. V jednom místě je skála „rozštíplá“ v délce 10 m a šířce 2 m. Území nad řekou Sázavou o rozloze 0,72 ha je od roku 1974 chráněno jako přírodní památka.

Šlakhamr → Expozice Technického muzea v Brně dokumentuje železářskou tradici žďárského regionu a je umístěna v objektu bývalého vodního mlýna doplněného o funkční hamerské zařízení.

JAK SI VÝLET USNADNIT:

Z Příbyslaví se do Žďáru nad Sázavou můžete vrátit vlakem. Od jezírka Vápenice vede zkratka přímo k Hamroňovi.

NA CO SI DÁT POZOR:

Jediné komplikace mohou nastat při průjezdech Sázavy, Hamrů a Žďáru nad Sázavou. Připravte se na prudší sjezd k Rozštípené skále a také sjezd z Peperku je technicky náročnější.

TŘEŠNIČKY NA DORTU:

Jízda po trase zaniklé železnice; koupání v Pílské; obrovské sochy v přírodě.

KDE NALEZNETE VÍCE INFORMACÍ K VÝLETU:

TIC ve Žďáru nad Sázavou je na náměstí Republiky, v budově Staré radnice.

www.hamrynadsazavou.cz – stránky obce Hamry nad Sázavou

www.zdarns.cz – oficiální stránky města Žďár nad Sázavou

PŘÍBĚH K VÝLETU:

Pověst o Hamroňovi

Odkud sem Hamroň přišel a kdy, to dodnes nikdo neví. Snad z Afriky nebo ze Sibíře. Dlouhou dobu se tento podivný tvor stranil lidí a utíkal před nimi. Jednou v zimě se při takovém útěku probořil do zamrzlého rybníka. Nemohl se dostat ven, ale zaslechly jej děti, které ho zachránily a zahřály. Od té doby se Hamroň lidí nebál, a dokonce jim pomáhal.

Bývalý vodní mlýn Šlakhamr

Zaniklá železniční trať → Poslední jízda se na této trati uskutečnila v roce 2006, pak již následovala demontáž kolejnic. Výstavba cyklostezky o délce necelých 9 km byla dokončena v červenci 2011. Bylo zde vybudováno devět lávek, dvě odpočívadla a necelé dva kilometry zábradlí.

Začátek drážní cyklostezky u nádraží v Příbyslaví

Tunel zahradní železnice v Polníčce lze uzavřít